

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Fe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicija v „Katoliški Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenjskih ulicah h. št. 2, L. 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 271.

V Ljubljani, v soboto 26. novembra 1892.

Letnik XX.

Orožje svitlobe.

Noč je prešla, dan se je pa približal. Rim. 13.

Jutri pričinja sv. cerkev novo cerkveno leto; adventni čas s svojo resnostjo, s svojim določnim namenom, nastopi jutri vabeč nas, naj tudi mi z moško resnostjo in z določno izraženim načrtom pričnemo delati, da vzide našemu narodu — srečna bodočnost. Preteklemu letu smemo v zgodovini našega naroda z vsem pravom nadeti ime: cerkveno leto.

Čas, v katerem živimo, je buren in nezadovoljiv v svojih zahtevah; siloma zahteva bdélih in zavednih ljudi, siloma zove zaspance, naj se oglasi, naj izpovedó, kje da stojé, kaj da so. Tudi našemu narodu je veljal njegov poziv: kaj si. Močnejše pa, nego je bilo to vprašanje, je zaklical z odločno zavednostjo naš narod: Katoliški sem.

In ko je cerkev iščóč svoje dece in zbirajóč jo krog svojega prapora zaprasala zopet po svojih otrocih: Kje ste, se je z ravno tisto zavednostjo odzval naš narod materinemu klicu in se priglasil v oči celemu svetu k svoji materi, ponosno kličóč: Tukaj sem, tvoj sem.

Katoliški shod je tista javna izpoved našega naroda, katere ne bo mogla izbrisati nobena sila iz njegove zgodovine, katera bo životvorno delujóč spreporodila in preosnovala naše javno življenje v kljub vsem zaprekam. V veri si je izbralo svoj prvi temelj ljudstvo slovensko; v trdnem upanju bo zidalo nanj združeno v ljubezni do Boga in mej seboj; na čelu mu bodo pa le tisti, ki bodo z njim jedne misli in jednega srca. Nekatere dosedanje voditelje javnega njegovega življenja je ostrašila ta veličastna narodova izjava. Z malenkostnimi sredstvi so skušali uničiti njeno vrednost in izbrisati na-njo spomin. — Ni šlo! — Sredstev so imeli v svojih glasilih v

obilici zato, vse so poskusili, vse so uporabili. Zaman! Med vsemi političnimi listi sta le „Slov. Gospodar“ in „Dol. Novice“ pripojila se brez ovinkov in brez boja narodovi javni izpovedi na katoliškem shodu. Vsi drugi so se oborožili, in sicer večinoma s kolmi zasmehovanja in peskom zavijanja in so se uvrstili v boj proti njej; več njih, ki sicer vsako napitnico o priliki desetletnice kakega svojega pristaša na dolgo in široko priobčjuje, ni objavilo niti jednega izmej toliko duhovitih govorov.

Potem se pa čudi svet, če smo morali mi nastopati rezko in odločno! Za Boga, ali smo smeli pustiti, da nam razderó vse, kar se je s trudom postavilo, da nam zopet z megleno nejasnostjo zakrijejo celo javnost. Sami proti tolikim smo branili katoliški shod in ta bramba bodi — razpor! Napadi na shod so bili vzrok „prepiru“, kakor ga nazivljejo nekateri. Ali je bramba „prepir“? To pomislite, miroljubne duše in potem — sodite!

Nasprotnikom pa je izvil narod sam orožje iz rok in jim nemilo pokazal, da niso neomajni — stoli prvaški, pokazal bo pa to še očitneje in točneje, ko bo izbirajóč si zastopnikov zahteval od njih kot prvi pogoj, naj pristanejo na program I. slov. kat. shoda.

Prijateljem narodovim pa ostaje sladka naloga, da se tem tesneje združijo z ujim in ga v sméri, katero si je sam izbral, poučujejo in izobražajo — dalje. Sam hoče biti združen, sam hoče, da se mu zopet vrne družni čut, ki ga mu je za nekaj časa zaglušil liberalizem in k temu mu pomagajmo. Vsaka večja skupina, občina, ali fara imej svoje — društvo, koder se spajaj ljudstvo, da se obrani gospodarskem u propadu in da se pripravljaj za boj, ki ga od vsakogar zahteva naše dni javno življenje. Tedaj — društva, in sicer društva, ki razširjate mej narodom ideje, ne pa čuvstev, znanje, ne pa fraz, društva, ki vadite v miš-

ljenju ne pa v strasteh! Le takó se obrani naš narod gmotno trden in moralno zdrav, le takó mu je omogočen pravi, katoliški napredek!

Liga + 12.

Državni zbor.

Z Dunaja, 25. novembra.

Razžaljeni levičarji.

Med zedinjeno levico hudo vré; strah pred češkim ministrom jih je tako zelo spravil iz uma, da ne vedó, kaj početi. Ta razdraženost je sicer čisto umevna, vendar so jo zakrivali sami. Radikalni nemški listi že od nekdaj niso zadovoljni s Plenerjem in njegovo stranko, češ, da so preveč popustljivi in da se premalo brigajo za nemško narodnost. Levica se je z vso močjo branila proti takemu natolcevanju in je po svojih listih trobila po svetu, da se vlada brez njenega dovoljenja sploh ganiti ne sme in da Pražak ne dobi nobenega naslednika, ako levica ne privoli.

Kar v zadnji seji vstane ministerski predsednik in javno pred celim svetom pové, da dežele češke krone dobé svojega ministra in da ne bo dolgo trpelo, ko bode vlada cesarju svetovala, da naj se zopet zasede to mesto. To je odgovor, rekel je gro. Taaffe, ki sem ga moral kot uljuden mož dati na vprašanje, ki mi je bilo stavljeno od kneza Schwarzenberga.

Desnica je živahno odobraval, da zagotovilo ministerskega predsednika, dr. Lueger pa je nekako poredno zaklical: „Kaj k temu porekó liberalci?“ No, liberalci so bili silno osupnjeni, ko so slišali, da se ima skoraj imenovati nov češki minister, ne da bil grof Taaffe prej levico prosil za dovoljenje ali da bi bili levičarji sploh kaj o tem ve-

LISTEK.

Pismo.

Gospod vrednik najpikantnejšega dnevnika slovenskega! Vi ste za našo dóbo kat navlašé; celó pri nasprotnikih ste si prisilili najčastnejše spričevalo, da ste mož nove dóbe, da hočete in tudi znate biti pikantni. Pri nas sevéda ne umevajo vsi te lepe besede in razlagajo si jo odtod, ker tako radi pikate nekaj časa sém, pa bodi, kakor že bodi: meni ugajate. Tolazite se s tem, da resnica pika (bósti je pretrivljajno za naše salonske čase). Nekaj pikantnostij Vam tudi jaz danes donášam.

Najprej Vam priporočam, da si ogledate nekaj novih vzorcev za razne prilike iz zadnjega časa. Blagovolite prisoditi kot prvi primer pristno „krščanski“ govor dunajskega vinotočila Viningerja na grobu umrlega Zaherja. Konec se glasi tako-le: „V imenu humanitete Te zahvaljujem tisočkrat za dobrote, ki si jih v najraznovrstnejših oblikah skazoval ubogim. Vsemogočni zidar vseh svetov razširi blagoslavljaljoč svojo roko nad Tvojo družino, Tebi pa, najboljšemu soprogu in očetu, ponosu in okrasju vsega gostilniškega stanú, pa bodi — zemljica lahka!“

Drugi vzorec nam podaje neki kranjski dnevnik brez kolka, ki nam zadnji ponedeljek jasno kaže na prvem mestu mej inserati, kako in kakéni inserati

se imajo sploh pisati. Bere se namreč tako-le na omenjenem mestu: „M. K. (rujav) se prosi, naj pride v torek, 22. t. m., popoldne ob 4. uri na tistem mestu, kot 15., pa brez spremstva. F. K. (play).“

Za tem rujavo - plavim inseratom vas še obveščam, kako lepo se je odstranil na neki tukajšnji šoli — očenaš pred in po šoli. Nadomestne besede so nemške, misli pa — nikakéršne; tako molijo brez izpodtike lahko tudi — Mašukulumbi. Nič čudnega, da se tudi že v Ljubljani spodikajo nad katoliškim očenašem, saj pri nas ni — liberalcev!

Ker smo že ravno pri nemščini, bodi tukaj še ta zanimiva vest, da pri sejah okrajnega šolskega sveta nekje na Gorenjskem neki strašno zaslužni in grozovito vneti narodnjak in rodoljub in naprednjak ne izpregovori niti besedice v svojem „milem“ — slovenskem jeziku.

Naprednjakom se v obče ne godi dobro. Neki prvoborilec, ki je imel zadnji čas v Ljubljani hudih neprilik, je imel z vsakovrstnimi številkami križ in tam gori na Dunaju so ga prijemali. Taki reči se pravi — disciplinarna preiskava.

Drugi prvoborilec je tarnal in tožil, kako slaba prede liberalcem na Slovenskem. Sodnija in vlada prežita bajé na nje in vrh tega še narod — noče ničesa vedeti o njih. To zadnje je bajé še najhujše!

Seveda bi se tudi njim prilagale kake uda-

nostne izjave, a — noče jih biti, v kljub temu, da nekateri gladkojezični „koncepiones“ tekajo od občine do občine, obdelavat može, naj kakemu osivelemu rodoljubu naklonijo častnega občanstva diplomu.

Sicer pa nikar ne mislite, da bodete Vi s kakimi razlogi kodaj zamorili prcipir, ki se širi po vseh koncih širne Slovenije. Z učenostjo in tehtnimi razlogi ne pridemo nikoli več do miru. „Gau ist alle Theorie, grün ist nur des Lebens gold'ner Baum — kjer je kaj zelenega, se vsi radi ustavljamo, kjer je kaj zatega, vsi radi prijemljemo. To je prva točka, na temelju katere bodo naši Arhimeđi vzdignili gore, ki nas ločijo.

Z razlogi ne — to je gotovo! Sicer pa se nam rešitev tudi od drugod ponuja. — Ko že nobena sila in nobena modrost rimskih državnikov ni mogla več pomagati, so jedino zgagaste goske rešile starodavni Rim. Ne pozabimo tega! In zato ne prezirajmo telegramov, ki so ob svojem času od nežnega spola prihajali g. „Sternu“ ljubljanskemu, v boj nad „neprave katoliške može“. In tudi ne smemo pozabiti več sijajnih in veličastnih narodnih slovesnostij, koder so so zabili v klado narodni izdajice in sovražniki družbe sv. Cirila in Metoda, koder se je razlegal po dvoranh „urnebesni“ klic: „Živeli pravi katoliški može“, kateremu so v dnu zad stojéč za eno celo oktavo nižej sekundirali — možaki. — To so znamenja gaganja in s tem — rešitve!

Vaš

Liga + 3.

deli, dasi imajo svojega zaupnega moža grofa Kuenburga v ministerskem svetu. Brez odloga je bilo treba iti na delo in vladi pokazati svoj srd in svojo nevoljo. Prva prilika se jim je ponudila v budgetnem odseku, ki je bil za včeraj popoldne sklican k seji, da pretresa državni proračun. Levičarji se teh razprav niso hoteli udeleževati, da bi se na nobeno stran ne vezali, in so dokaj jasno pokazali, da jih ni volja, glasovati za plačo češkega ministra, in da si bodo tudi to dobro premislili, ali hočejo grofu Taaffeju dovoliti dispozijski zaklad ali ne, ker jih je tako silno razžalil s svojim zadnjim govorom. Da bi mogli brez vse skrbi razpravljati svoje strankarske zadeve, bila sta za včeraj zvečer napovedana odseka, namreč davkarski in tiskovni, od levičarskih načelnikov zopet odpovedana, in cela levica se je sošla k klubovi seji, katere se je udeleževal tudi minister grof Kuenburg. Ali kakor poročajo liberalni listi, ta seja ni dolgo trpela in se je razšla, ne da bi bil storjen kak poseben sklep. Plener je tolažil svoje tovariše, da dispozijski zaklad danes še ne pride na vrsto, da bodo imeli torej dovolj časa, pretrgano zasedanje nadaljevati in dospeti do gotovega sklepa. Kakšen bo ta sklep, se zdaj še ne vé, le to poročajo današnji liberalni listi, da so bili včeraj radikalni poslanci v večini, ki zahtevajo, da naj se levica povrne v svojo prejšnjo opozicijo zoper vladu. Še le v prihodnji klubovi seji, ki ima biti menda jutri, se bo torej pokazalo, ali zmaga radikalna ali zmernejša stranka, kateri je že v prejšnjem zasedanju presedala opozicija in ki se je zaradi tega sama od sebe brezpogojno ponudila vladi na razpolaganje. Zato pa tudi grofu Taaffeju ne more zameriti, če se dosti ne briga za njo in če ji zlasti svojih najskrivnejših skrivnostij ne razodeva, dasi ima svojega zastopnika v ministerstvu.

Sploh pa cela ta stvar veliko huje zadeva grofa Kuenburga, kakor ministerskega predsednika, in liberalni listi naravnost priznavajo, da Kuenburg ne more ostati v ministerstvu, ako zedinjena levica zopet prestopi v opozicijo. Ali tudi v tem slučaju, ako se levica hvalevredno podvrže, postane Kuenburgovo stališče jako težavno, in nekako podobno poslednji dobi ministra Pražaka, kateremu so njegovi lastni rojaki očitali, da je premehak in da njegova beseda nič ne premore v ministerskem svetu.

Kaj pa potem? Gledé plače ministrove za dežele češke bode stvar menda že danes dognana in ugodno rešena — tudi brez levičarjev. Mladočeški klub je namreč sprevidel, da gre v tem slučaju za strogo češko zadevo in je sklenil, glasovati za ministerske plače. S tem pa je večina zagotovljena, če tudi levičarji nasproti glasujejo. Najbrže se bodo pa še premislili, predno to storé, ker je skoraj gotovo, da je vse njih ropotanje le navidezno in umetno osnovano v ta namen, da jim grof Taaffe zopet nekaj dovoli, morda še kak ministerski sedež ali katero drugo važno službo, zlasti v slovanskih deželah, ali da jim žrtvuje češkega ministra samega. Ali kakor poznamo ministerskega predsednika, bo težko preklial svojo slovesno dano besedo, zlasti ker je novi minister menda že izbran. Eni ugibajo, da ta čast zadene kneza Alfreda Windisch-Grätza, dednega člana gospodske zbornice, eni pa mislijo na praškega cesarskega namestnika grofa Thuna. Popolnoma neverjetno pa je, kar piše neki tukajšnji list, da postane grof Schönborn minister za dežele češke, poljski poslanec grof Pininski pa na mesto njega justični minister.

Pri današnji nadaljavi budgetne razprave se ta premenjeni politični položaj še ni dosti razodeval. Govorila sta o „državnem zboru“ češka poslanca Brzorad in Vašaty, pa nemški nacijonalec Hofmaan-Wellenhof in žid Bloch, ki je zlasti zavračal poslanca Schlesingerja in govoril reči, ki so s proračunsko točko „državni zbor“ samo v tej zvezi, da človek vidi, kaj se sme vse govoriti v državnem zboru. Če pojde tako naprej, pač ni nobene upanja, da pride zbornica danes do točke „ministerski svet“, ker sta pri tej točki vpisana še dva govornika, namreč Herold in Schlesinger, in gre ura že na štiri popoldne. Prihodnja seja bo v torek 29. t. m. in prideta na vrsto ministerski svet in dispozijski zaklad. Razni klubi so zaradi tega sklicali vse z Dunaja odsotne poslance.

Politični pregled.

V Ljubljani, 26. novembra.

Notranje dežele.

Levica. Levičarji imajo posvetovanje za posvetovanjem, kaj je jim storiti. V odločno opozicijo se popolnoma ne upajo, kajti v tem slučaju bi moral tudi odstopiti grof Kuenburg, ki je za Nemce dobra opora v ministerstvu. Nemogoče ni, da levica v svoji jezi le spravi Kuenburga iz ministerstva. Ob začetku Taaffejeve vlade bili so tudi levičarji prisilili pristaše, da so iz ministerstva izstopili. Levica sama bi se rada že kako pobotala z grofom Taaffejem, ali boji se volilcev. Ako bi sedaj zedinjena levica lepo Taaffeju se udala, bodo nemški nacijonaleci takoj začeli povsod ruvati proti njej. Svojim ruvanjem proti Slovanom je levica nemško prebivalstvo tako razburila, da jej ne bode odpustilo, če bi se poprijela zmernejše politike. Kak veter veje mej Nemci, pokazal je dobro koroški „parteitag“ v Celovcu. Mnogi Nemci zares mislijo, da je nemštvo v nevarnosti, ker to trdijo dan na dan nemški liberalni časniki. Ti bi torej jako težko odpustili Plenerju in tovarišem, če se ne uprejo z vso silo vladi, ako bi poslednja jela prijaznejše lice kazati Čehom. Vidno je torej, da je levica sama v veliki zadregi.

Cerkveno politični spor na Ogerskem. Popolnoma jasno še ni, kako misli sedanja vlada na Ogerskem vrejati cerkveno politične stvari, pa toliko je pa gotovo, da mir si ne boče napravil, temveč le večji razpor. Upirali se bodo vladi ne le katoliki, temveč tudi drugim strankam ne bode vlada mogla ustreči. Nekaterim je preveč, kar vlada obeta, drugim premalo. To se posebno vidi pri debati o začasnem budgetu. Vlada je že sama tako zbegana, da ne vé, kje bi se lotila. Wekerle je obetal, da se bode z uvedenjem civilnega zakona odpravila določba, ki omejuje pravice starišev glede določevanja, v kateri veri naj se odgojijo otroci. To pa menda mnogim liberalcem ni ugajalo in vlada se je menda že premislila, kajti pravosodni minister je v zbornici poslancev napovedal zakon, da se bodo otroci morali odgojevati v veri očetovi. Njemu svobodna odločitev starišev ne ugaja, ker se s tem prepir in nasilstvo zanese v rodbino. Povsod zmaga namreč močnejši. Mari pa to ni nasilstvo, če bode država silila stariše, v kateri veri naj odgojijo otroke. Kaj pa, če morda v ministerstvu že ni jedinstvi, da Wekerle drugače govori kakor Szilagyi. Bodi temu kakor koli, sedanja vlada ne stoji posebno trdno in spor s cerkvijo utegne obrabiti več vlad.

Vnanje države.

Prostozidarji na Francoskem. Mej raznimi prostozidarskimi ložami na Francoskem se sedaj vrše pogajanja, kako bi nadaljevali z večjim vspehom boj proti katoliški cerkvi. Bojé se namreč, da bi jim cerkev republike ne izvila iz rok. Dosedaj je bila vsa uprava v njih rokah, ali sedaj se pa utegne premeniti, ko katoličani priznavajo republiko. Zaradi tega pa mislijo lože, da je treba napeti vse sile, da sedaj cerkvi in njenim služabnikom zamašé usta. To se jim pač ne bode posrečilo, ali vsekako cerkev čakajo še hudi boji v Franciji, ker je vlada odvisna od prostozidarjev.

Belgija. Omenili smo že, da je vpokojeni liberalni general Brialmont grajal vojno upravo, da ne uvede občne vojaške dolžnosti. General je šel še dalje. Razvil je svoj cel program. On zahteva občno volilno pravico, obligatorni šolski pouk, občno vojaško dolžnost, okrajšanje službenega časa, povečanje vojske v mirnem času vsaj za 130.000 mož, in pa osnovo mornarice. Radikalei so pritrjevali temu programu. Zmernim liberalcem pa to ni bilo prav vseč.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega. 22. novembra. († Matija Rabič, umrl 11. novembra 1892.) Dne 11. novembra je umrl spoštovani in daleč znani rudokop Matija Rabič, po domače Zakokošič, iz jesijskih Rotov, v 73. letu svojega življenja (rojen 19. februarja 1820). Pokojnik je bil mož, da malo takih.

Dasiravno je obiskal le domačo šolo, je z lastno pridnostjo toliko napredoval, da je slovenske in nemške spise gladko bral in tudi razumel. Vstopil je še mlad v jesijske jame kot navaden rudokop; pa s pridnostjo, zvestobo in razumnostjo je stopal od stopinje do stopinje, da je naposled postal prvi „hutman“ ali jamski čuvaj in je mnogokrat namestoval samega jamskega oskrbnika.

Bil je v svojem poslu zares vsestransko znajden in jo razne kamne, rude in okamnine morebiti bolje poznal, kakor kakšen profesor. Predstojniki so ga čislali, pa tudi podložni so ga ljubili; le kakí nerodneži ga niso mogli trpeti, ker je bil strog in natančen, kar pa je pri tako nevarnem delu ravno najbolj potrebno.

V svoji težavni službi je bil večkrat v smrtni nevarnosti. Nekdaj mu je razstreljena skala pokon-

čala okó in mnogo streljanje v jamah mu je vzelo skoro ves posluh. Tudi je bil večkrat od jamskih plinov ves omamljen.

Posebno se je skazal dne 5. decembra 1883, ko so jamski vetrovi (schlagende Wetter) dva rudokopa zadušili in je bil tudi jamski oskrbnik gosp. Fessel že v nevarnosti.

Sploh pravijo, da je takrat rajnki Rabič s svojo razumnostjo in hladnokrvnostjo v splošni zmešnjavi zabranil še večjo nesrečo.

Taka hrabrost, nič manjša, kot vojaška v bitvi, tudi na višjem mestu ni mogla skrita ostati. Odlikovan je bil posebno vsled te pogumnosti s srebrnim križcem za zasluge.

Dasiravno je bil rajnki primerno zelo premožen in bi bil precejšnjo pokojnino dobival, vendar ni hotel priljubljene službe pri jamah pustiti, ampak je do zadnjega (blizu 50 let) svojemu poklicu zvest ostal. — Spomina vredno je tudi to, da je bila nova cesta iz Jesenic k jamam (čez dve uri dolga) po njegovem načrtu in pod njegovim vodstvom izgotovljena, in bo tako vedno pričala, da so tudi na kmetih samouki, ki se ne ustrašijo vsakega inženirja.

Njegovo zasebno življenje je bilo vzgledno. S svojo zakonsko družico, ki mu je bila enaka po mišljenju in krščanski gorečnosti, je živel v slogi in resnični ljubezni celih 46 let. Bog je blagoslovil njunin zakon z več otroci, kateri pa so večinoma majhni pomrli; le dve dekleti sta dorasli, ali tudi ti jima je smrt za kozami pobrala v najlepši starosti (okoli 20 let) menda leta 1874.

Tako sta tedaj ostala sama in sta se potem še toliko tesneje oklenila eden drugega. Odkar sta vse otroke zgubila, sta svojo ljubezen obračala revežem, cerkvam in sploh na dobra dela.

(Konec sledi.)

Iz Trsta, 24. novembra. (Naše razmere.) Ni še dolgo, odkar je prinesel dunajski „Vaterland“ iz Trsta rezek dopisa, ki je moral seči globoko v meso mestnim očetom na velikem trgu v Trstu. Takoj od začetka se vidi, da je prišel dopis iz roke moža, kojemu so razmere v okolici tržaškega mesta do dobra znane. Pokazal je dopisnik neznosne razmere v šoli rojanski in na gorostasne krivice, katere so se godile Slovincem pri zadnjem ljudskem štetju. Stopil je tu mačku na rep in ta se je oglašil v podobni — tržaškega magistrata.

Naravno je, da je magistrat takoj sodil, da ta članek ne more biti iz druge roke, nego iz roke slovenskega duhovnika, saj dobro zna, da izmej njegovih pristašev nikoli nihče ne črhe besedice, četudi vidi, da se godi očitna krivica Slovincem; srd magistrata do slovenske duhovščine pa dobro pozna že vsak in tudi vé, da bi jih mestni očetje najrajši vtopili v žlici vode.

Dognati pa mi ni mogoče, je-li je magistrat vsled tega dopisa in vsled podatkov, ki so o rojanski šoli prihajali zadnji čas v „Edinosti“, ali iz drugih virov naznanil in tožil na c. kr. državno namestništvo, da so č. gg. duhovniki v okolici najhujši agitatorji, ki svoj poklic zlorabijo v to, da hujskajo ljudstvo. Tu je slavni magistrat v prvi vrsti seveda mislil na gospode v najbližji bližini mesta: Rojanu, Sv. Ivanu in Šklednju, ker te ima nekako najbolj „na piki“. V teh treh župnijah je treba magistratu največ poitaljančevati, če hoče, da bo spodnja okolica povse laška, ker mu pa ne gre tako hitro od rok, dolži tega največ duhovnike. Dobro mu je namreč znano, da slovenski duhovniki uče sicer ljudstvo spoštovati vse narode, v prvi vrsti pa ljubiti svoj narod in jezik, ker slovenski duhovnik v okolici zna, da s slovensko narodnostjo gre pod zlo tudi vera, kar mu najbolje spričuje Trst z okolico.

Toda pogledjmo nekoliko natančneje te gospode ščunarje, ki kalé javni mir po okolici. To so: č. g. Thaler, župnik v Rojanu, kateri že nad 30 let blagonosno deluje kot duhovnik v okolici tržaški, kojemu do današnjega dne ne more nihče očitati, da bi bil začel ob bodisi katerikoli paragraf v zakonih javnega miru, ki ima le to pregreho, da so ga povsem po krivem natočevali po laških časnikih zato, ker je vedno in povsod trdil resnico in pravico.

Poglejmo preč. g. Trevna, župnika pri Svetem Ivanu, in imenujte ga hujškača moža, ki je skozi 15 let bival v lahonskem Kopru, kjer so ga ljudje brez razločka narodnosti ne le čislali, ampak v resnici ljubili. Poglejte njegovo delovanje v okolici tržaški, pri Sv. Ivanu; govori vam o njem cerkev, da

(Dalje v prilogi.)

je neutrujeno deloval za nje lepoto, govori naj vam o njem ljudstvo, ki ga ljubi kot svojega četa; vprašajte pa tudi župljane laške in nemške narodnosti in povejte nam enega, ki je slišal kedaj iz njegovih ust le eno žal besedo, potem mu mi sami pritismo na čelo pečat hujškača.

Hočete, da še govorimo o gg. kapelanih. Tu imate g. Logarja v Škednju, kojega ste pred letom tožili, a se pošteno blamirali, kateri je imel pa sam pravico vas tožiti, pa je odnehal na opomnjo višjega pastirja. Ali je on hujskal ljudstvo, ko mu je govoril, naj svoje slovenske otroke pošilja v slovensko šolo, ker je podlaga vse pedagoške pouk v materskem jeziku.

Hujškač je g. kapelan Šašel pri Sv. Ivanu, o katerem menda niste družega čuli, kakor da je v svojem govoru v „Narodnem domu“ kazal ljudstvu pot, po katerem pride do časnega blagostanja in večne sreče.

Agitator je g. kapelan Škrbec, kateri ni imel druge napake, kakor da je svojemu vladiki pokoren prišel v Rojan, kojemu ste pa takoj od začetka ustavili plačo in to brez vzroka in nepostavno.

Pa še nekaj družega. Zadnji trije „agitatorji“, gospoda pri magistratu, vam niso všeč menda zato ne, ker imate z vsemi opraviti pri družih oblastvih. Gospodu škedenjskemu dolžni ste od IV. razreda ljudske šole za verski pouk 40 gld., dočim ste jih gospodu župniku ravno tam radi plačali za laški IV. razred menda še meseca julija. Svetoivanskemu gosp. ste dolžni okroglih 60 gld., ker mu od 50 letnih goldinarjev v 15 mesecih niste plačali še nič. Rojanskemu gosp. dolžni ste od mesečnih 33 gld. 33 $\frac{1}{2}$ kr. za tri mesece, odkar je tam svota 100 gld., torej tem trem „rogoviležem“ skupaj 200 gld. Brnite se plačati to svoto ali plačali jo boste gotovo prej ali slej, če radi ne, pa prisiljeni.

V svoji pritožbi, gospoda, pravite, da naj se slovenski duhovniki v okolici učé „la carita“. Lepa beseda, poleno vrženo nam pod noge; poznata li pa vi drugo čednost, ki se po vaše imenuje „giustizia“? In vi nas hočete učiti ljubezni? Poglejte berače laške narodnosti, ki vsak dan mnogokrat trkajo na naša vrata proseč milodarov v laškem jeziku in vprašajte jih, koliko jih brez daru odpodimo spred vrat. Poslušajte jih pa pred mestno hišo in slišali boste, da vas kolnejo v laškem jeziku.

Bojite se posledic našega „hujskanja“? Bodite brez skrbi; učili smo se ljubezni, učili pa tudi pravice, in baš o teh dveh imate vi kaj zmedene pojme.

Slovenski duhovniki v okolici bodemo vedno delovali za vero in tlačeni svoj rod, in preje se bodo omajale gore nad nami, nego se bomodali poraziti katerikoli sili. Ko pa bodo vaše nakane uničene in bomo mi gotovo zmagali, klicali bomo četudi od vas zaničevani; živel naša resnica in pravica, živel narod slovenski!“ Liga + 65.

Udanostne izjave.

Občina Trebnje na Dolenjskem je poslala to-le izjavo:

„Podpisani občinski odborniki prosimo, blagovolite Prevzvišeni vsprejeti to-le izjavo, katero smo dné 13. novembra t. l. pri občinski seji sklenili in podpisali

V naši lepi deželi je bilo do najnovejših časov neslišano, da bi se bili kedaj škofje zaničevali po časniki ali javnih zborih; marveč trudilo se je verno ljudstvo vsikdar in povsod, skazovati jim najudanejšo spoštovanje in otroško ljubezen, kadar so prihajali v njegovo sredo po svojih apostolskih potih. Tega ste se tudi Prevzvišeni sami prepričali po mnogih svojih višjepastirskih potovanjih.

Le v najnovejših časih so eni, ki hočejo veljati kot posebni olikanci, učenjaki in voditelji slovenskega ljudstva, v svoji pozabljenosti in zaslepljenosti prišli tako daleč, da so se drznili surovo in neosnovano z lažmi napadati Vašo prevzvišeno osebo. — Ali imajo pač taki kaj čutila v svojih srei o četrti zapovedi božji, ki velela spoštovanje in pokorščino do duhovske in deželne gosposke? In vendar nam po svojih kuflijskih časniki hinavski zatrjujejo, da so tudi katoličani!

Zato mi podpisani svetovalci in odborniki kot zastopniki občine Trebnje z vso odločnostjo in z vsem studom grajamo in obsojamo tako surovo in

nekrščansko napadanje in žaljenje, ter Vam izrekamo svojo udanost, ljubezen in pokorščino, ker smo prepričani, da se v pravem apostolskem duhu neumorno trudite za naš časn in večni blagor, ter prosimo Boga, naj Vas ohrani v blagor naši domovini še mnoga, mnoga leta!

Trebnje, dné 13. novembra 1892.

Franc Huč, župan; Jan. Ratejec, Ant. Ratejec, Jan. Čeh, Ant. Potokar, občinski svetovalci; Ant. Slak, Fr. Murn, Jan. Planinšek, Nace Miklič, Fr. Vdovič, Jan. Grandovec, Ant. Marn, Ant. Zorman, Mart. Žnidaršič, Jož. Fink, Jan. Kavšek, Ant. Škoda, odborniki.“

Občina St. Jernej na Dolenjskem je poslala nastopno izjavo:

„Blagovolite Prevzvišeni vsprejeti očitno, prstovoljno in slovesno udanostno izjavo zastopnikov lepe šentjernejske občine.

Odločno obsojamo vse neosnovane napade domačih zaslepljenih nasprotnikov zoper Vas pred in po katoliškem shodu. Navdušeno pa se pridružimo sklepom prvega slovenskega katoliškega shoda ter se Vam iskreno zahvalimo za vso očetovsko skrb, za obilen požrtvovalen trud, ki ga pri svojem za našo časn in večno srečo velevažnem delovanju vsikdar tako lepo razodevate. Mili Bog povrni Vam stotero!

Upamo, da ste se Prevzvišeni osebno prepričali, ko ste dvakrat bivali med nami, delež zakrament sv. birme, da Vas odkritosrečno spoštujemo, sinovsko ljubimo, in ta udanostna ljubezen bodi Vam znak zagotovila, da smo in hočemo biti vedno pod vodstvom svojega nam od Boga poslanega višjega pastirja zvesto udani sinovi katoliške cerkve.

Občina St. Jernej, dné 15. novemb. 1892.

Jos. Polanc, župan; Ign. Wutscher, Fr. Novoselec, Pet. Kerhin, Jož. Čudovan, Jan. Kerhin, Mart. Metelko, Jož. Martinčič, Matija Cvitko, Ant. Piletič, Jan. Frančič, Andr. Grabnar, Fr. Androja, Jož. Bučar, Ant. Majzelj, Fr. Bambič, Jan. Retzel, Fr. Homan, odborniki.“

Občine Kapljav, Moste, Klanjec, Nasoviče, Križ, Suhodole in Mlake so poslale sledečo skupno izjavo:

„Preponižno podpisani zastopniki sedmerih občin iz komenske župnije izrekajo s tem Vaši prevzvišenosti svojo prisrečno udanost in otroško pokorščino, ter izjavljajo, da se strinjajo popolnoma z nazor, ki so bili izraženi pri prvem slovenskem katoliškem shodu v Ljubljani.

Kakor so dobri otroci užaljeni, ako se njihov dobri oče od hudobnih ljudi krivično napada in sramoti, ravno tako nas boljjo udarci in hudobna sumničenja, s katerimi Vašo prevzvišenost obkladajo nekateri liberalci, bodisi v deželnem zboru ali pa po časopisih.

Tako surovo in neopravičeno ravnanje je vsega študa vredno.

Mi podpisani občinski odborniki je zato najodločneje obsojamo ter izjavljamo, da smo katoličani in tudi taki ostati hočemo, da spoznavamo v Vaši prevzvišeni osebi svojega višjega duhovnega pastirja, ter da spoštujemo v Vas od Kristusa postavljenega škofa. Zato se Vas z vso zvestobo oklepamo, trdno uverjeni, da s tem najlepše kažemo svojo katoliško zavest.

V Komendi, dné 13. novembra 1892.

Občinski zastopniki: iz Kaplje vasi: Andrej Mejač, župan; Janez Drešar, Janez Stercin, Janez Kozel, Matej Tavčar, Janez Čebul. — Iz Klanca: Jožef Lah, župan; Matevž Jerman, Jurij Poravne, Janez Lužar. — Iz Križa: Janez Hlade, župan; Andrej Kosec, Janez Drešar, Janez Grintal. — Iz Mlake: Janez Remic, župan; Janez Štebe, Janez Pibernik, Janez Černe. — Iz Most: Janez Lukanec, župan; Jožef Kepic, Peter Černe, Miha Merše. — Iz Nasovič: Andrej Barle, župan; Janez Sedlar, Miha Lap, Matevž Burenk, Aleš Čebul, Martin Korbar, Andrej Kern. — Iz Suhodole: Jernej Peterca, župan; Anton Kosirnik, Janez Maren, Franc Žebovec, Janez Seršen.“

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. novembra.

(Udanostne izjave) poslane so nadalje prevzvišenemu knezoškofu ljubljanskemu občine: Dobrnič-Sela pri Šumbregu, Gora pri Sodražici, Križka Vas pri Višnji Gori, Leskovec pri Višnji Gori, Mekine pri Kamniku in Preserje pri Borovnici. — Slava!

(Obrok za reklamacije poštinih pošiljatev.) V sled razgla trgovskega ministerstva je čas za reklamacije poštinih pošiljatev med avstrijsko in ogersko polovico podaljšan od šestih mesecev na jedno leto, kakor je ta obrok že določen pri razpošiljatvah v mednarodnem prometu.

(Kako sodijo zunaj Ljubljane o našem starešinstvu?) Z Dolenjskega se nam poroča dné 22. novembra: Takih dopisov sem pa še malo bral, kakor je oni iz Ljubljane od dné 18. novembra v 265. številki „Slovenca“. — S takim orožjem tedaj se vojskuje „Narodova“ stranka proti nam pristajem idej prvega slovenskega katoliškega shoda! Take zvite mahinacije rabi proti nam tako odlična korporacija, kakor je starešinstvo stolnega mesta ljubljanskega! — Pa bo prišla konfuzna trobenta patentirane revolver-žurnalistike ter bo dejala: „Glej ga pavšalnega obrekovalca! Zaradi laži jednega odbornika jemlje vsem poštenje! Po njem, dajmo ga!“ — Vedno sem mislil, da g. dr. Gogola sam tako impertinentno zavija, a dogodki v mestnem zboru, popisani v omenjenem dopisu, kažejo, da odbornik Gogola dela le za druge, v imenu drugih, in gg. mestni očetje postopajo prav sistematično. In to je, kar napolnuje vsakemu pravemu narodnjaku srce s tugo in skrajno nevoljo, da ima stolno mesto Ljubljana tako starešinstvo, da tudi proti očitno dokazanim lažem ne reaguje, marveč z županom na čelu odobrava, da se zapisnik odborovih sej omadežava z dokazano lažjo. Gospoda pri mestnem starešinstvu! V ime prebivalstva stolnega mesta, v ime genija poštenega slovenskega naroda, — proti temu slovesno protestujemo. To je atentat na slovensko poštenje. Kako smo se veselili svoje dni, ko smo porazili nemčurskega zmaja, — a zdaj nam v mestni hiši gospodari lažnjivi-poulični mob. „Habent sua fata politici.“ — zlasti slovenski.

(Slovenska agitacija.) Za vse blago in dobre, seveda, če je italijansko in liberalno, vneti mestni tržaški zastop je včeraj jako umestno se znašal vsled slovenskih agitacij katoliškega duhovništva; župana pa je hkratu pooblastil, naj najstrožje preiskuje, kako se obnašajo mestni učitelji, in naj jih v slučaju, če jih spozna za krive, kar na kratko — odstrani! Najgorje pa je z duhovniki. Teh ni moč vkrotiti. V največji križ so tržaškimi „avstrofilom“ vendarle — „brezdomovinci“!

(Moderna šola v moderni državi.) S Krke se nam poroča: Morda pričakujete g. urednik, da Vam bom opisoval, kako žalostne sadowe da rodi pri nas novodobna brezbarvena šola, ali kako ljubeznivo nas negujejo in v omiko in prosveto zavijajo naša za napredek tako navdušena šolska oblastva. Toda motite se. O tem Vam ne bom poročal. Zakaj ne? Kakor smo Krčani povsod zadnji — (kaj bom pa skrival?) — tako tudi v šolskih zadevah počasi kramamo za drugimi — za 30 let zadej! Torej konservativci da malo takih! Modernega je v naši šoli — hvala Bogu — malo, še manj žalibog na našem šolskem poslopju. Hša, podobna stari kolarnici, ima streho, na kateri pri belem dnevu lahko presteješ malone vse krovnice. Vsakdo mora logično sklepati se slabe strehe na mokro zidovje in na vlažna stanovanja. V vsakdanjo šolo hodi okoli 350 otrok in v šolski sobi, kjer je prostora za dobrih 100 otrok, naj se jih podučuje vsako popoldne 220. V sobo pa piha veter skozi okna (brez šip) in vrata, kolikor mu drago. Potrpeli bi, ako bi to trajalo le jedno leto; a tako zanemarjeni smo že več let. Seveda pravijo nekteri: „Saj je bilo do sedaj dobro, bo že še kako!“ Tako pametnih je seveda malo. Vemo, da bo treba prej ali slej zidati novo šolo, a bojimo se, da nam bodo bistre glave napravile stroškov najmanj dvakrat toliko, kakor treba. V Litiji najbrže čakajo dolenjske železnice, da bo za zidanje naše šole vozila opeko, pred pragom pa imamo lepega kamenja skoro zastonj za celo dolenjsko železnico! Marsiktera čudna se ugane! Ker je krajni šolski svet le nekak „holalieferant“ bil in so od njega tirjali samo izkaze šolskih zamud, a njegovih

nasvetov poslušati ni hotel nihče, se je raztopil, predsednik je odstopil in odstop naznanil okr. šol. svetu 2. jan. t. l. Meseca aprila, torej čez okroglo tri mesece (tako daleč je Krka od Litije!) je prišel odgovor: denar pošljite sem! In danes 24. novembra smo še vedno brez denarja in brez krajnega šol. sveta. Kdaj da nam bodo drugega skuhali, ne vemo. Treba pa nam je denarja in krajnega šol. sveta, kajti — čuj in strmi prosvitljeni in omikani 19. vek! — jutri bo teden dni, kar je šola zaprta, pa ne zaradi kolere niti zaradi griže, ampak ker nimamo drv. Nova vrsta požitne! Koliko časa bo tako, ne vemo; do sedaj še ni bilo nikogar da bi stvar vredil. Morda bo zopet ropotal deželni šol. svet, kakor je ropotal pred par leti. Takrat je pritekel šolski nadzornik, stavil prazen predlog, naj se sezida nova šola v samotni vasi dve uri hoda od St. Vida, odšel in vse je bilo zopet mirno. Morda se bo tudi sedaj mudilo, pa najpred bo treba dobiti drvarja, ali pa otrokom naročiti, naj vsak mesto knjige v šolo prinese — poleno. Zlaj vidite gosp. vrednik kako mrzla je naša šola — najbolj mrzla šola po vsej Avstriji — mrzli do nje visoki gospodje.

(† Č. g. Roprt Šuta.) Z Dravskega polja se nam poroča: Ena iz najmanjših dekanij lavantinske škofije je zavraška, kajti obsega le 5 župnij in tudi od teh so sedaj tri izpraznjene. Nedavno je svojo župnijo zapustil č. g. Fr. Jug ter se od sv. Barbare preselil v Šmarje, te dni se seli njegov bivši sosed č. g. Andrej Vodusek iz Leskovca v Vojnik, tretjega pa, ki sicer ni nikdar mislil na selitev — je pred kratkim gospodarskih skrbij, ki so mu življenje grenile, rešila blede smrt ter pa iz solzne doline odvedla v boljšo večnost. Dne 16. novembra namreč smo hladni zemlji izročili zemeljske ostanke č. g. Roperta Šute, kn. šk. duhovnega svetovalca, dekana in župnika v Zavračah, ki je dne 14. t. m. ob 5. uri zvečer za pljučno boleznijo končal svoje blage življenje. Rajni gospod, ljub in drag vsakateremu, ki ga je poznal, se je rodil dne 25. marca 1843 pri sv. Ropertu v Slov. Gor. in je bil v mašnika posvečen dne 23. julija 1871. Kapelanoval je kratek čas v Laporju, potem pa v Framu, od koder je 5. julija 1876 prišel v Zavrače. Tukaj je bil blizu 10 let krepka in ljubeznjiva podpora blagemu župniku Ivanu Trampušu ter si je zlasti za časa njegove dolgotrajne bolezni s trudapolnim oskrbovanjem težavne župnije nabral toliko zaslug, da ga je vč. knezoškofijstvo po Trampušovi smrti imenovalo župnikom dne 25. oktobra 1887 pa tudi dekanom v Zavračah. Le 6 let je deloval kot župnik, a v tem kratkem času je storil in žrtvoval zlati za olepšanje cerkve mnogo ter si je s tem, osobito pa s svojim usmiljenjem do revnih in trpečih, katerim je bil tolažnik in pomočnik, zagotovil hvaležen spomin. Bil je blag človek, iskren rodoljub in goreč duhovnik — vseskozi čist značaj. Dasi je že celo leto bolehal, ni nikdo pomislil, da bode tako naglo prominol. Sprevod je vodil vč. g. Lavrencij Herg, kanonik lavantinski, spremljan od 32 duhovnikov in velike množice vernega ljudstva, najsijajnejši dokaz, kako so ga vsi čislali in ljubili. — Svetila mu večna luč!

Liga + 68.
(Cesarski žrebec.) Z Dobrove dne 25. nov. se nam poroča: Po posredovanju in prizadevanju konjerejskega odseka slavne c. kr. kmetijske družbe kranjske dobil je posestnik Peter Selan v Stranski vasi pri Dobravi prve dni t. m. lepega in čvrstega cesarskega žrebca iz c. kr. državne žrebarnice v Gradcu, ki čuje na ime „Krim“. Ta novica bode gotovo veselo iznenadila vse konjerejce v dobrovski, brezoviški in polhograjski fari, kakor tudi one iz bližnjih Glinic in okolice, ker jim v prihodnje ne bode treba svojih kobil tako daleč voditi, kot so to

morali dosedaj. S tem izreka se pa ob enem slav. odseku za konjerejo c. kr. kmetijske družbe kranjske gledé njegovega požrtvovalnega prizadevanja, da se je namestil na tako pripravnem kraju plemenski cesarski žrebec, javno najiskrenejša zahvala.

Liga + 69
(Nesreča pri vojaških vajah.) V Velikem Varadinu so se dne 17. t. m. vadili razni oddelki honvedov z vojniki skupne armade. Med streljanjem začnejo kar naenkrat iz vrste honvedov frčati krogle, katere so ranile jednega poročnika na roki in dva prostaka na nogah. Preiskava je pokazala, da je nesrečo prouzročil brezprimerno nerodni honvedski prostak Jurij Pap. Zmanjkalo mu je namreč slepih patronov in ker je mislil, da mora na vsak način z drugimi vred streljati, je začel ostre vtikati v svojo cevko. Za cilj so imeli odločenega stotnikovega konja. Ker se mu je pa lepe živali vendar-le škoda zdelo, streljal je brez vsacega cilja in tako ranil poročnika in dva vojaka.

(Srečke rečne loterije) v prid misijonske hiše v Kočevju. Opozarjamo, da se srečke po 25 kr. dobivajo le še nekaj dni. V sredo popoldne dne 30. novembra bo že srečkanje. Kdor si jih hoče še kaj omisliti, naj to stori nemudoma.

(Pri arzenalu avstrijskega lloyda v Trstu) zagotoviti je za leto 1893 potom splošne konkurence potrebščino raznih konopnih vrvij za la-dije in platna za jadra. Dotične ponudbe vložiti je do 15. decembra t. l., 12 ure opoldne, pri arzenalu avstrijskega lloyda v Trstu. Razpis dobave in podrobni pogoji pregledajo se lahko tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

(Mejnik vzhoda in zapadu) je Budimpešta. Tako je nedavno predaval madjarskemu občinstvu v Pešti „učenjaki“ A. Vámbéry. Trdil je mej drugim po vsem novo stvar, da je namreč madjarsko plemo najlepše na svetu; vzlasti je to trdil o ženskah brez dvojbe, da bi se prikupil mnogobrojnimi poslušalkam. Budimpešta ima po njegovem mnenju najlepši položaj za Carigradom in v razvoju je nadkrilila celo — Čikago! Madjari imajo nekaj, kar jih dela posebno prikupne Azijatom — in še več temu podobnega. A vse to nas ne zanima toliko, kakor ta-le stavek, ki je ušel govorniku iz ust „da je namreč dokazano, da izvirajo najstarejše aristokratske rodbine zvečine od priseljenih (!) Slovencev, Nemcev in Lahov“.

(Bog daj!) „Moniteur de Rome“, pisec o sedanjih razmerah na Madjarskem, se ne boji za cerkev, no upa, da se ojači in združi katoliška stranka, ki bo imela po prestanem boju vaje zbornične v svojih rokah. Temu pristavlja: „Madjarizem je pomenjal tlačenje vseh ostalih narodnostij; sedaj pa po svojih zaslugah temu pridaje tlačjenje svobode vesti. Ali se čuti dovolj močnega, da zmaga v tem dvojnem boju, in ali se morda ne bo s tem zrušil celi madjarski sestav in madjarizem uničil?“

Telegrami.

Dunaj, 26. novembra. Commu-que zjedinjene nemške levice zbornice poslancev naznanja, da je v današnji dopoldanski klubovi seji naznanil minister Kuenburg, da je dne 24. t. m. dal ministerskemu predsedniku ostavko.

Dunaj, 26. novembra. Nemška levica je jednoglasno izjavila, da je zadovoljna z ostavko Kuenburgovo,

izrekla njemu in klubovemu predsedstvu jednoglasno popolno zaupanje.

Dunaj, 25. novembra. Na danes zvečer napovedana seja levičarskega kluba se je odpovedala in določila za jutri ob 11. uri.

Lvov, 25. novembra. Po poročilih iz Rusije kolera močno razsaja v Podoliji. V Kamieniu Podolskem umrje slednji dan po 50 oseb.

Pariz, 25. novembra. Gouverner Ballot in šef generalnega štaba, Goudra, povrnila sta se iz Abomeya v Portonovo. Odsli bode v Abomey-Kallavi in Vido, da si zagotovita mir ob morskem obrežju. Več narodov je priznalo francosko oblast.

Peterburg, 25. novembra. Car je pomilostil v dosmrtno prisilno delo 5 oseb, obsojenih k smrti zaradi nemirov v carevskem ujezdu, ko se je bila začela kolera.

Washington, 16. novembra. Predsednik je v senatni komisiji za priseljevanje izjavil proti poročevalcem, da komisiji predloži predlog, s katerim se oteži priseljevanje, da preveč ne pade mezda delavcev.

Svileno blago za bal od 55 kr. do gl. 9-85 meter (do 300 raznih vrst in barev) razpošilja po naročilu poštine in colnine prosto svilar-nica G. HENNEBERG (a. in kr. dvorni založnik), Zürich. Vzorec s povratno pošto. Pisma 10 kr. porto 189 4 (3)

Umrli so:
V bolnišnici:
22. novembra. Jožef Frank, delavec, 18 let, legar. — Anton Hribar, gostac, 80 let, marasmus.
23. novembra. Anton Piskar, gostac, 40 let, katar v črevih.

Vremensko sporočilo.					
Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Motrine na 24 ur
opazovanja	trakuera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	736.9	-6.2	brezv.	megla	
25. 2. u. pop.	736.7	0.0	sl. vzh.	del. jasno	1.00
9. u. zveč.	739.5	-1.8	sl. vzh.	jasno	sneg
Srednja temperatura -2.7°, za 53° pod normalom					

Tržne cene v Ljubljani dne 26. novembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hekt.	6.10	Špeh povežen, kgr.	— 78
Rež, „ „ „	5.22	Surovo maslo, „	— 62
Ječmen, „ „ „	3.26	Jajce, jedno „	— 04
Oves, „ „ „	2.52	Mleko, liter „	— 10
Ajda, „ „ „	5.77	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso, „ „ „	4.78	Telečje „	— 48
Koruzna, „ „ „	4.50	Svinjsko „	— 46
Krompir, „ „ „	3.03	Koštunovo „	— 36
Leča, „ „ „	12. —	Pikance „	— 35
Grah, „ „ „	10. —	Golob „	— 16
Fizol, „ „ „	9. —	Sene, 100 kgr.	2.23
Maslo, „ kgr.	— 90	Slama, „	1.96
Mast, „ „ „	— 64	Drva trda, 4 kub. mtr.	7. —
Špeh svež, „ „ „	— 50	„ mehka, „	5. —

Stanje avstro-ogerske banke dne 23. novembra 1892.

	gl. kr.
Bankovec v prometu	467,914.000 (—11,162.000)
Kovinski zaklad	288,812.000 (— 164.000)
Listnica	165,719.000 (+ 8,249.000)
Lombard	24,041.000 (+ 1,307.000)
Davka prosta bančna rezerva	28,865.000 (+11,442.000)

Tisti mož,

star, visoke postave, ki je v ponedeljek v Ljubljani staro srebro menjal, naj se kakor hitro mogoče oglasi zopet tam. 551 3-3

Razglas.

Da se zagotovi hrana in pripraga odgnancem pri odgonski postaji v Ljubljani za 1893. leto, vršila se bode v četrtek dne 1. decembra t. l. od 10—12. ure dopoldne pri tukajšnjem uradu

minuendo licitacija.

K tej licitaciji vabijo se podvzetniki s pristavkom, da je udeležiteljem 50 goldinarjev varščine položiti.

Magistrat ljubljanski kot odgonska postaja, dne 21. novembra 1892.

Costilnica „pri Južnem kolodvoru“ (Kolodvorske ulice).

Vljudno podpisana usoja si naznanjati, da je sedaj prevzela dobro znano gostilnico „pri Južnem kolodvoru“ v Ljubljani

in se priporoča slav. občinstvu ljubljanskemu in potovalcem za mnogobrojni obisk. Stregla bode z dobrim Koslerjevim maronim pivom, izvrstnim pristnim vinom in ob vsakem času z dobrimi in cenimi gorkimi in mrzlimi jedili, ter je preskrbljeno za prijazno in točno postrežbo.

557 2-1 S spoštovanjem Marija Gerčar.

Kathreinerjeva
Kneippa sladna kava,
 najboljši dodatek h kavi,
 prodaja prodajalcem na drobno po originalnih tovar-
 niških cenah 461 13-13
JANEZ LUCKMANN v Ljubljani.

Janeza Dogan-a mizarški obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti štev. 15
 (v Medjatorji hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega
 in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do
 40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene
 madrace 8 gld. 50 kr., pulte za mašne knjige itd.
 Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami
 zastoj in franko. 392 (24-18)

Najnižje cene

Primerna darila!

priporoča uljudno

Fran Čuden,

urar,

brete J. GEBE,

v Ljubljani, Slonove ulice št. 11,

ter vabi uljudno pred. duhov-
 ščino in sl. občinstvo na ogled
 svoje velike izborne za-
 loge najraznovrstnejših

žepnih ur, zlatih, srebrnih in nikelnatih, stenskih
 ur z nihalom, ur s stojalom in ur budilnic
 (Weckeruhren), ur z godbo in godbenih valčkov
 v ličnih politiranih omaricah, raznovrstnih verižih,
 prstanov in uhanov.

Cene žepnim uram so naslednje:

Najfiniješe nikelnate ure od gld. 4-20 do 6-
 " srebrne ure s ključem " 7-50 " 10-
 " srebrne remontoir-ure " 7-50 " 12-
 " iste z dvojnimi oklepom " 9- " 18-
 " zlate ure za dame " 16- " 35-
 " zlate ure za gospode " 24- " 130-

Garantiram povsem za poštenost pri meni kuplje-
 nega blaga; za zanesljivost mehanizma pa eno leto
 jamčim. — Cenjeni naročniki se mogó prepričati, da
 moje blago ni zamenjati z dunajskim tovarniškim blagom,
 vzlic temu, da prodajem dobro blago za res nizke cene.

Popravila izvršujem točno in zanesljivo ter jamčim
 za dobro izvrbo — Vnanjim naročnikom postrežem po
 želji z obratno pošto. 17-15 205 38-35

Ilustrovani ceniki na željo gratis in franko.

EQUITABLE

Zedinjenih držav zavarovalno društvo
 za življenje v Novem Yorku.

Ustanovljeno leta 1859.

Koncesionovano v Avstriji dne 11. oktobra 1882.

Na Dunaju, Stock im Eisenplatz, v svoji palači.

Računski sklep leta 1891:

I. Dohodki . gld. 97.637.359 63
 Izdatki " 57 417.712 78
 Prebitok " " " gld. 40 219.646 85

II. Premo-
 ženje . . gld. 340 596.295 95
 Obveze po
 4% in 3 1/2% " 274.763.944 55
 Zaklad dobičkov " " " gld. 65.732.451 40

„Equitable“ je na vsem svetu
 prvi in največji zavod za zava-
 rovanje na življenje,

ima največje dohodke tako v obci, kakor posebej še od
 premij, ima najvišji prebitok dohodkov nad izdatki in naj-
 večji zaklad dobičkov.

To društvo je sklenilo leta 1891 največ novih pogodb
 in sicer za . . . gld. 582.795.827 50

pri njem je bilo največ ka-
 pitala zavarovanega . . . 2.012.236.392 50

ima največji prirastek za-
 varovanega kapitala . . . 210 580.457 50

ima največji prirastek v pre-
 moženju . . . 42 387.184 78

ima največji prirastek v do-
 bičkovem zakladu . . . 6.381 333 05

Avstrijskim zavarovancem posebna garancija je velika
 društvena palača „Stock-im-Eisen“ na Dunaju,
 katere je vredna gld. 2.300.000 -

Vspehi

dvajsetletnih tontin*) društva „Equitable“.

Podlaga izplačanj leta 1892.

A. Navadno zavarovanje za slučaj smrti. Tabela I.

Starost	Vrednost police v gotovini	Polica opuščena premij in plačila za slučaj smrti
30 gld. 454 -	gld. 539 -	gld. 1150 -
35 " 527 60	" 651 -	" 1240 -
40 " 626 -	" 798 -	" 1350 -
45 " 759 40	" 997 -	" 1520 -
50 " 943 60	" 1291 -	" 1800 -

B. Zavarovanje za slučaj smrti z dvajsetletnimi
 premijami. Tabela II.

30 gld. 607 20	gld. 862 -	gld. 1850 -
35 " 681 60	" 986 -	" 1870 -
40 " 776 60	" 1140 -	" 1930 -
45 " 900 60	" 1343 -	" 2050 -
50 " 1087 60	" 1638 -	" 2280 -

C. Zloženo dvajsetletno zavarovanje za slučaj
 smrti in za udakanje. Tabela X.

30 gld. 970 60	gld. 1632 -	gld. 3490 -
35 " 995 80	" 1667 -	" 3160 -
40 " 1035 50	" 1727 -	" 2930 -
45 " 1100 80	" 1834 -	" 2800 -
50 " 1209 -	" 2034 -	" 2830 -

Kakor kažejo zgoraj navedene številke, povrnejo se
 po tako zvanem tontinskem sistemu zavarovaneu poleg tega,
 da je bil skozi 20 let brezplačno zavarovan, po ta-
 beli I. vse vplačane premije 2 1/4 do 4 3/4%, po tabeli
 II. s 4 1/2 do 5 3/4%, po tabeli X. s 6 3/4 do 7% jednostavnimi
 obrestmi.

Police premij oproščene pa reprezentujejo dvojno do
 dvetero vsoto vplačanih premij.

Tako zvana prosta tontina, neka poltontina z ne-
 koliko večjimi premijami, dopušča po preteku jednega leta
 popolno svobodo za potovanje, prebivanje in po-
 klilo, izvzemši vojaško službo; po preteku dveh let je ni
 moči izpodbiti, po preteku treh let pa ne more več
 zapasti in jo je z ozirom na tontino pri regulovanju moči
 urediti na šest načinov.

Pojasnila daje generalni zastop za Štajersko,
 Koroško in Kranjsko v Gradcu.

in 347 6-5

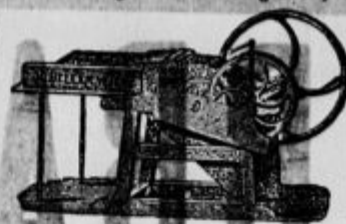
glavni zastopnik za Kranjsko:

ALFRED LEDENIK

v Ljubljani, Mestni trg 25.

*) Tontina imenuje se nabiranje in razdelitev dividend
 ali dobička po nekem posebnem sistemu, ki ga je izumil in
 prvi uvedel v Franciji Italijan Lorenzo Tonti l. 1653.

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo,

mlatilnice, čistilnice za žito,
 trierje, slamoreznice,
 mline za sadje,
 stiskalnice za sadje in vino, za grezje,
 kakor vse druge stroje in priprave
 za kmetijstvo,
 vinarstvo in sadjarstvo itd.
 priporoča v največji in najboljši
 obliki, po ceni:

IG. HELLER, DUNAJ,

Praterstrasse 78.

Ilustrovani zapisi in pohvala pisma v hrvaškem, nemškem, italijanskem in slovenskem
 jeziku po zahtevanju brezplačno in franko. — Čas za poskušanje — garancija,
 enakoli pogoji.

165 (12-10)

Naznanilo preselitve.

IVAN MIKLAVC

krojač v Ljubljani

usoja si uljudno naznaniti, da se je preselil v

Čevljarske ulice

ter se ob enem priporoča v naročilo

raznovrstnih oblek

katere izdeluje po najnižji ceni. Posebno priporoča

jako cenene

suknje iz domačega sukna

547 6-2

(Lodenröcke).

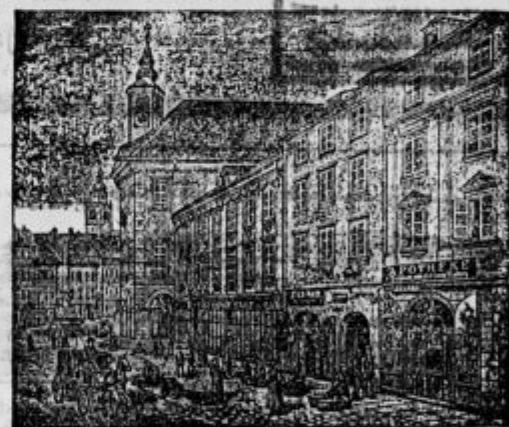
Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči ni-
 kakih bolečin, ter opravlja vse zobne
 operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(12) 88 zobozdravnik

pri Hradeckega mostu I. nadstr.

Za bolne in zdrave

je najboljšo hranilno sredstvo, silno potrebno
 za zdravje, priznano od zdravnikov kot „izvrstno“ in
 od mnogih bolnikov s spričali najtopleje priporočena

Trnkóczy-jeva

hmeljna sladna kava

z dobrim okusom iz lepo dišavo.

Zavitek s 1/4 kg. velja 30 kr. — Jako ceno
 pridejo zavitki 4 kg.

Dobiva se po poštni adresi pri Ubaidu pl.
 Trnkóczy-ju, lekarnarju v Ljubljani; na Dunaju
 imajo zalogo lekarnarji: Viktor pl. Trnkóczy, V. okraj,
 Hund-thurmerstrasse 113; dr. Oton pl. Trnkóczy,
 III. okraj, Radetzkyplatz 17, Julij pl. Trnkóczy,
 VIII. okraj, Josefstädterstrasse 30; v Gradcu (Štajersko)
 Vendelin pl. Trnkóczy, lekarnar; nadalje v vseh
 lekarnah, prodajalnicah dišav, kupcih itd.

(1391) Prekupci imajo obilen rabat. (32)

Kathreiner-jeva

Neprekosljiv dodatek kavi.

Kneippa
 sladna
 kava.

Dobiva se povsod.

Pristna samo
 s to varstveno
 znamko.
 Pred ponared-
 bami se svori.

DOBRA KAVA

le s **Kathreinerjevo**
Kneippa sladno kavo

za dodatek. 463 13-13

Dobiva se povsod.

Pred ponaredbami se sviri.

Cerkvena oprava,

priprosta in fina, izvršena v vseh
slogih, dobi in naroča se pri

Leop. Tratniku
v Ljubljani, sv. Petra cesta 27. 267 52-32

Čvetero božičnih pesem

za solo speve, m-šku zbor in spremljevanje orkestr
zložil **Ign. Hladnik**, op. 18.

Prodaja Katol. Bukvarna v Ljubljani in J. Krajc v
Novem Mestu. Cena 40 kr. 552 5-2

J. N. POTOČNIK,

krojaški mojster,

v Ljubljani, Kongresni trg, v uršulin-
skem poslopiu, priporoča se osobito prečast.
duhovščini v natančno izdelovanje

duhovniških suknj, talarjev itd.

V zalogi ima najboljše in trpežno blago,
kakoršno se rabi za izdelovanje najraznejših
duhovniških oblek. Postrežba je uljudna, točna;
cene možno nizke. 363 26-17

Landauer,

prav dobro ohranjen, je za primerno ceno
na prodaj na Dobrovi pri Ljubljani,
vila Poklukar. 540 3-3

Sarg-ovo zdravstveno oblastveno preskušeno
zobno čistilno sredstvo

KALODONT.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. kos po 35 kr. (539) 22-1

Naznanilo.

Tvrdba **Frana Kathreinerja** nasledniki
v Stadlau-u, Dunaju in Monakovem nareja sladno
kavo z ukusom navadne kave in jo prodaje z mojo podobo
in fascimilo. 469 4-3

To se zgodi z mojo izrecno dovolitvijo,
ker sem se jaz prepričal, da ta sladna kava
z okusom navadne kave, nema v sebi škod-
ljive snovi navadne kave, imenovano 'kofejn'.

Kathreinerjeva sladna kava ima pa to prednost, da
se lahko sleherni, naj tudi ne ljubi sladnega okusa,
odreče vživanju navadne kave in zato dobi mnogo
zdravejšo in redilnejšo pijačo, katere poraba je še v
korist našemu kmetijsvu.

V Würshofenu, dne 1. marca 1892.

Boštjan Kneipp l. r.,
katoliški župnik.

FRAN REISNER

v Ljubljani, Poljanska cesta šte. 3 (na voglu),

priporoča se prečast. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi v

izdelovanje civilnih, vojaških in uradniških oblek

po poljubnem kroju in najnižji ceni. — V zalogi ima tudi vse vsakovrstne
narejene obleke. 541 6-3

Otročji vozički

jako fini, močni in lepi dobivajo se pri meni skozi
leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor radeče
modro, sivo in olivno, po gld. 5.50, 6.—, 7.—
8.—, 9.—, 10.— in višje po vsaki ceni do 20 gld

Anton Obreza,
tapecirar,

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.

Najcenejši kraj za nakupovanje
otročjih vozičkov. 537 50-3

Izvrstna naložba kapitala.

4¹/₂% zastavna pisma

gališkega zemljiško-kreditnega društva,
ustanovljenega 1842. l. s cesarskim patentom z dne 1. novembra 1841,
pupilarno varna, davka in pristojbin prosta, torej
prosta fatiranja.

Vsprejema jih avstro-ogerska banka.

Ta zastavna pisma izdajajo se na prve hipoteke veleposestva z
jam-tvom vseh članov.

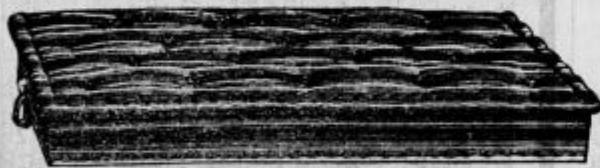
Mestno in kmetijsko posestvo je pri tem izključeno.

Zastavnih pisem kroži za gld. 77.333.715, katera so vknjižena na posestvih
v vrednosti 197.136.899 gld., to je 251.6% vrednosti krožujočih zastavnih pisem,
tako, da pride na 100 gld v zastavnih pisemih gld. 251.60 pokritja.

Ta zastavna pisma prodaja po dnevnem kurzu 466 8-8

menjalnica delniške družbe

DUNAJ, „MERCUR“ DUNAJ,
Wollzeile št. 30. Mariahilferstr. 74 B.

10

goldinarjev

stane pri meni eden modro na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz
najboljše tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega
bakrenega drata, so s finim afrikom tapecirani in močnim platnenim evilhom pre-
oblečeni ter pri najtežji rabi do 15 let **nobenih poprav** ne zahtevajo. Pri
naročilih z dežele naznani naj se vselej **natančna** mera postelje v **notranji**
luči. — Ako se torej dobi za 10 gld. **dober** tapeciran modro na peresih,
je pač n-umestno kupovati malo vredne nadomestke (kakor žicaste žimnice, slam-
nice itd.), kateri pravemu namenu, imeti **dobro** posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapecirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice 4.

Ta domača, narodna tvrdba bodi prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu
najboljše priporočena za nakupovanje **žimnic, garnitur, divanov, stolov,**
preprog, zagrinjal in vsega v tapetniško obrt spadajočega dela.

Ceniki s podobami zastoj in franko. — Hitra in poštena postrežba,
nizke cene. 536 50-3

Dunajska borza.

Dne 26. novembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld. 05 kr.
Brebrna renta 5%, 16% davka	97 " 80
Zlata renta 4%, davka prosta	115 " 50
Papirna renta 5%, davka prosta	100 " 50
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	987 " —
Kreditne akcije, 160 gld.	317 " 75
London, 10 funtov strl.	119 " 80
Napoleonodor (20 fr.)	9 " 55
Cesarski cekini	5 " 67
Nemških mark 100	58 " 85

Dne 25. novembra.

Ogerska zlata renta 4%	113 gld. 50 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 40
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140 " 50
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	152 " 50
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	188 " —
Zastavna pisma avstr. ovr. zem. kred. banke 4%	96 " 30
Zastavna pisma " " " " 4 1/2%	100 " 40
Kreditne srečke, 100 gld.	192 " —
St. Genois srečke, 40 gld.	63 " 75

Ljubljanske srečke, 20 gld.	— gld. — kr.
Avstr. radečega križa srečke, 10 gld.	17 " 25
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50
Salmove srečke, 40 gld.	64 " 50
Windischgrazove srečke, 20 gld.	— " —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 " 50
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2790	— " —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	94 " —
Papirni rubelj	1 " 17
Laških lir 100	— " —

List „Mercur“.

Zanesljiva informacija o stalno obrestnih
in dividendnih papirih, važnih dogodkih na go-
spodarskem in finančnem polju, odločitelnih pojavih
na dunajski borzi.

Sveti pisment in ustni brezplačno.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Promese iz l. 1864

cele 4 1/2% gld., polovične 2 1/2% gld. in 50 kr. kolek.

Glavni dobiček 150.000 gld. avstr. velj.

Žrebanje dne 1. decembra.